

Időközi beszámoló

első év, 2018. 10. 01. - 2019. 09. 30.

Projektazonosító:	K_18 128738	Támogató neve:	NKFIH
A projekt címe:	A pedagógusok folyamatos szakmai fejlődési modelljeinek vizsgálata a köznevelési rendszer, a szervezet és az egyén szintjén (MoTeL - Models of Teacher Learning)		
Témavezető:	Halász Gábor, a megvalósítás szakmai vezetője: Rapos Nóra		

Szakmai előrehaladás

Az első év kiemelt szakmai feladata a kutatási koncepciót megalapozó keretrendszer elméleti megalapozása és kialakítása volt. Ennek érdekében elkészítettük az első évre vonatkozó részletes munkaterv és GANTT táblát, valamint négy szakmai csoportot (pillért) alakítottunk ki.

1) Az első pillér keretében áttekintettük a professziókutatás főbb vizsgálati területeit, megközelítéseit, tipizálási lehetőségeit más (nem pedagógus) szakmákban (jogi, orvosi, oktatói). Az eredmények összegzése tanulmány formában elérhető (Vámos – Kálmán – Banai – Rónay – Rapos, 2018).

2) A folyamatos szakmai fejlődés és tanulás nemzetközi és hazai szakirodalmi összegzése három, a pályázat felépítésével és a tervezett kutatással azonos szinten történt (egyéni, szervezeti és rendszerszintű megközelítés). A szakirodalom feltárását a MATARKA, OSZK, PROQUEST Scholar, EBSCO, Web of Science, Pedocs, Unesco adatbázisokban végeztük magyar, angol és német nyelven, 2000-től. A feltárt dokumentumok folyóirat cikkek, könyvek és pályázati anyagok voltak. A keresés eredménye alapján, a kizárási szempontok érvényesítése és a duplumok szűrése után maradt több mint 300 dokumentumot az absztraktok alapján kódoltuk, majd az elméleti és empirikus munkákat külön – külön csoportokban feldolgoztuk. Ennek a szisztematikus feldolgozásnak az eredményeként három elemző munka született, melyek az egyes szintekhez kötötten mutatják be a folyamatos szakmai fejlődés elméleti modelljeit és kutatási eredményeit (Rapos – Bükki – Gazdag – Nagy – Tókos, 2019; Lénárd – Kovács – Tóth-Pjeczka – Urbán, 2019; Kopp, 2019). Mivel témánk megértése szempontjából lényegi kérdés a pedagógusok szakmai tanulásának és az eredményességnek a kapcsolata, külön elemeztük a téma nemzetközi irodalmát (Czető, 2019).

3) A folyamatos szakmai fejlődés és tanulás hazai rendszerkörnyezetének feltárása, elemzése során célunk volt feltárni, hogy a hazai szabályozó dokumentumokban a pedagógusok szakmai fejlődésével, tanulásával kapcsolatban milyen célok, elvárások fogalmazódnak meg, milyen támogatóeszközök segítik azok elérését, valamint milyen ellenőrző funkciók működnek ezekhez kapcsolódóan. A vizsgált dokumentumok a szabályozási környezet egészének áttekintésére törekedtünk, így sor került: a köznevelési stratégiák, a kapcsolódó jogszabályok, a tanári képzési és kimeneti követelmények (továbbiakban KKK), a tanfelügyeleti és önértékelési kézikönyvek, valamint a pedagógus életpálya minősítési útmutatóinak elemzésére (Szivák – Fazekas – Horváth – Némethné- Rónay – Saád – Salát, 2019).

4) A meglévő hazai és nemzetközi adatbázisok elemzése során a korábbi hazai kutatások és adminisztratív adatbázisok (FIR, KIR), kutatási adatbázisok (Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet iskolavezetői adatfelvételei, Oktatási Hivatal pedagógus adatfelvételei, INNOVA adatbázisok, TALIS) másodelemzésére került sor. Mivel az új adatfelvételek három célcsoportot (pedagógusok, iskolavezetők, pedagógushallgatók) és három szintet (rendszer, szervezeti és egyéni) céloznak meg, ezért a másodelemzés fókuszában áttekintettük, hogy az említett kutatásokban hogyan jelentek meg FSZF különféle formái, milyen szinten folytak ezek a vizsgálatok, illetve mérték-e az eredményességet (iskolai, tanulói, tanári) és ezt milyen megközelítés, meghatározás alapján tették. Az egyes adatbázisok

áttekintésekor további szempontként jelennek meg a célcsoportok, az adatfelvételek résztvevői (Fazekas – Fehérvári – Horváth – Paksi – Széll – Bükki, 2019).

A háttér tanulmányok rövidített formában hazai szakmai folyóiratokban fognak megjelenni (lásd Közlemények menüpont alatt).

Disszemináció

A kutatás magyar-angol nyelvű honlapján (<https://nevtud.ppk.elte.hu/projektek/motel>) folyamatosan nyomon követhetővé tesszük az nyilvános szakmai műhelyeinket, melyet az első évben havonta egy alkalommal tartottunk. Ezek célja egyrészt az elkészült szakmai anyagok vitája, másrészt a projekt eredményeinek folyamatos bemutatása.

A kutatás első évének eredményeiről beszámolót tartunk szimpózium keretében a novemberi Országos Neveléstudományi Konferencián.

A kutatás szélesebb körben történő bemutatkozásaként a témavezetővel, Halász Gáborral készített interjút jelentettünk meg online ELTE fórumokon: ELTE Hírlevélben

(<https://www.elte.hu/content/tanarkepzes-helyett-a-pedagogusok-tanulasarol-erdemes-beszelni.t.18928>), PPK honlapon (<https://www.ppk.elte.hu/motel-kutatas-interju>), NTI honlapon (<https://nevtud.ppk.elte.hu/content/tanarkepzes-helyett-a-pedagogusok-tanulasarol-erdemes-beszelni-interju-halasz-gaborral.t.7780>).

A külföldi kutatók hatékonyabb elérése érdekében létrehoztuk a kutatás projekt-oldalát a ResearchGate honlapon: <https://www.researchgate.net/project/MoTeL-Models-of-Teacher-Learning-Investigation-of-Teacher-Continuous-Professional-Development-Models-at-the-Level-of-the-Education-System-the-Organisation-and-the-Individual>.

Közlemények

Vámos, Á., Kálmán, O., Bajzáth, A., Rónay, Z. & Rapos, N. (2019). A pedagógusprofesszió és néhány más szakma professzionalizációja és folyamatos szakmai fejlődés modelljeik. *Neveléstudomány* (megjelenés alatt)

Rapos, N., Bükki, E., Gazdag, E., Nagy, K. & Tókos, K. (2019). A folyamatos szakmai fejlődés és tanulás elméleti modelljei és vizsgálatának lehetséges rendszere – egyéni szint. *Neveléstudomány* (megjelenés alatt)

Lénárd, S., Kovács, I., Tóth-Pjeczka, K. & Urbán, K. (2019). A folyamatos szakmai fejlődés vizsgálatának lehetséges módjai a szervezeti szinten. *Neveléstudomány* (megjelenés alatt)

Kopp, E. (2019). A pedagógusok tanulása és folyamatos szakmai fejlődése az oktatási rendszer szintjén. *Neveléstudomány* (megjelenés alatt)

Czető, K. (2019). Eredményesség és folyamatos szakmai fejlődés és tanulás: A tanári eredményesség modelljei és az eredményesség értékelésének megközelítései. *Neveléstudomány* (megjelenés alatt)

Szivák, J., Fazekas, Á., Horváth, L., Némethné Tóth, Á., Rónay, Z., Saád, J. & Salát, M. (2019). A pedagógusok szakmai fejlődését, tanulását meghatározó rendszerkörnyezet szabályozási környezetének elemzése. *Pedagógusképzés* (megjelenés alatt)

Horváth, L. & Fazekas, Á., (2019). Pedagógusok innovatív munkahelyi viselkedése mint a folyamatos szakmai fejlődés egyik forrása. *Pedagógusképzés* (megjelenés alatt)

Szivák, J. & Pesti, Cs. (szerk.) (2019). *A pedagógusprofesszió hazai megújításának esélyei a mesterpedagógus programok tükrében*. Metszéspontok. Budapest: L'Harmattan.

Rapos, N. (2019): MoTeL projekt – A pedagógusok szakmai fejlődésének és tanulásának megújuló értelmezése. A tanítóképzés múltja, jelene V. - A tanárképzés múltja, jelene II.. Szombathely, 2019. június 06. Konferencia előadás. <http://mek.oszk.hu/19400/19447/19447.pdf>

Rónay, Z.: (2019): Elmélet és gyakorlat - Jogi alapelvek érvényesülése a tanügyigazgatás szabályozásában. MSZT Oktatásszociológiai Szakosztály, 2019. május 9. Konferencia előadás.
<https://youtu.be/sR7n4vPrX34>